

Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Zelfevaluatie rapport Master Fiscaal Recht

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens	3
1. Profiel en ambitie van het programma	4
2. Reflectie op de vorige accreditatie en midterm	4
3. Evaluatie volgens de vier standaarden	5
Standaard 1: Beoogde leerresultaten	5
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	8
Standaard 3: Toetsing	13
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	14
4. Studentenhoofdstuk	15
Standaard 1: Beoogde leerresultaten	15
Standaard 2: Onderwijsleeromgeving	15
Standaard 3: Toetsing	16
Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten	17
Conclusie	17
5. Globale SWOT-analyse	19
Bijlage	20
Matrix Master Fiscaal recht - Specialisatie Directe Belastingen	20
Matrix Master Fiscaal recht - Specialisatie Indirecte Belastingen	22
Matrix Master Fiscaal recht - Specialisatie Tax & Technology	24

Administratieve gegevens

Instelling

Naam instelling:	Universiteit Maastricht
Status instelling:	Bekostigd
Resultaat instellingstoets:	Positief geaccrediteerd voor de periode 2019-2024

Fiscaal Recht

Oriëntatie en niveau:	WO - master
Aantal studiepunten:	60 EC
Specialisatiemogelijkheden:	Directe belastingen Indirecte belastingen Tax and Technology
Locatie:	Maastricht bij de specialisatie indirecte belastingen en de specialisatie Tax and Technology wordt aan twee andere faculteiten een onderdeel gevolgd nl. Tilburg University en/of Vrije Universiteit Amsterdam.
Variant:	voltijd
Joint programme:	n.v.t.
Onderwijstaal:	Nederlands
CROHO registratienummer:	66827

1. Profiel en ambitie van het programma

De master Fiscaal Recht is een voltijds éénjarig programma bestaande uit 60 studiepunten. Binnen de opleiding worden de meeste vakken in het Nederlands aangeboden en, waar nodig, enkele vakken in het Engels. Het programma bouwt voort op en verdiept de fiscaal-juridische kennis en vaardigheden die in de bachelor Fiscaal Recht (of in daarmee qua niveau te vergelijken opleidingen) zijn opgedaan. Door de drie verschillende masterspecialisaties (directe belastingen, indirecte belastingen en Tax and Technology) die in de fiscale masteropleiding aan de Universiteit Maastricht aangeboden worden, hebben de studenten de mogelijkheid om een masterrichting te kiezen die het best bij hun interesse past. De studenten in de master Fiscaal Recht volgen een aantal vakken gezamenlijk met de studenten uit de master International and European Tax Law (hierna: IETL) en maken hierdoor deel uit van de ‘international classroom’, die de discussies verrijkt.

De master Fiscaal Recht heeft tot doel studenten verder te ontwikkelen op academisch gebied. De fiscalist die de master heeft afgerond, heeft op academisch niveau de kennis, het inzicht en de vaardigheden om als jurist zelfstandig in te spelen op juridisch-maatschappelijke ontwikkelingen. Deze kent de systematiek van het fiscale recht in nationale en/of internationale verhoudingen en beheerst elementaire vormen van rechtsvergelijking. De afgestudeerde fiscalist is in staat tot zelfstandige uitoefening van juridische beroepen op academisch niveau, zoals dat van belastingadviseur, -inspecteur, beleidsmedewerker of wetenschappelijk onderzoeker.

De afgeronde masteropleiding Fiscaal Recht voldoet aan de toelatingseisen van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs (hierna: NOB).

De Maastrichtse master Fiscaal Recht in combinatie met de WO-bachelor Fiscaal Recht van de Universiteit Maastricht voldoet aan de eisen van civiel effect.

2. Reflectie op de vorige accreditatie en midterm

Er was naar aanleiding van de accreditatie 2018 en de midterm 2022 geen specifiek actieplan voor de master Fiscaal Recht. Wel waren er adviezen voor de masteropleidingen in het algemeen, die ook van toepassing zijn op de master Fiscaal Recht.

Zo is de februari-instroom vanuit didactisch oogpunt afgeschaft. Instroom in de master is alleen nog mogelijk in september.

Het masterthesis-traject is aangescherpt. Er bestaat een strakker gestuurd traject met als doel studenten eerder te laten starten met de masterthesis en deze tijdig af te ronden. Hiertoe wordt onder andere een masterthesisbeurs georganiseerd.

In de fiscale opleidingen van de faculteit (BA en MA) wordt een hechtere student community beoogd door samenwerking met studievereniging FIRST. Daarnaast volgen studenten uit de master IETL en de master Fiscaal Recht samen een aantal vakken waardoor vorm gegeven wordt aan de ‘international classroom’.

Het panel raadde aan om het aandeel van tussentijdse opdrachten binnen de summatieve toetsing te vergroten of er meer variatie in te bouwen. In het kader van 'constructive alignment' is in kaart gebracht dat veel fiscale vakken al werken met diverse vormen van toetsing. Echter, de klassieke kennistoets wordt ook nog veel gebruikt. Van Multiple Choice-toetsen wordt (bijna) geen gebruik gemaakt in de master Fiscaal Recht. De verschillende blokcoördinatoren staan met elkaar in overleg over welke toetsvormen geschikt zijn en hoe meer variatie aangebracht kan worden in de toetsing. Deze variatie is onder andere aangebracht door vaak niet meer het volledige eindcijfer te laten bestaan uit het cijfer behaald voor de kennistoets, maar het cijfer deels te bepalen door een andere toetsvorm zoals een schriftelijk werkstuk/opdracht. Elk vak heeft een toetsplan. Vanaf het academisch jaar 2023/2024 zijn de toetsplannen in verband met de curriculumwijziging herzien.

In 2018 waren er twee specialisaties binnen de master Fiscaal Recht en de link met de praktijk werd destijds bijzonder gewaardeerd. Inmiddels bestaan drie specialisaties binnen de master Fiscaal Recht en is de link met de praktijk gehandhaafd. De master houdt oog voor nieuwe ontwikkelingen en deze zijn geïmplementeerd in de opleiding (zie bijvoorbeeld de specialisatie Tax and Technology vanaf het academiejaar 2019/2020).

Sinds de vorige accreditatie en de midterm review heeft een ingrijpende herziening van het programma plaatsgevonden om gelijke tred te houden met de snelle ontwikkelingen in het belastingrecht. Het nieuwe curriculum loopt vanaf het academiejaar 2023/2024. Hierbij zijn naast aanbevelingen van de accreditatie en de midterm ook studentevaluaties meegenomen.

3. Evaluatie volgens de vier standaarden

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De afgestudeerde van de master Fiscaal Recht heeft in ruime mate kennis, inzicht en vaardigheden op het gebied van fiscaal recht. De student is in staat tot het zelfstandig verrichten van wetenschappelijk onderzoek en zelfstandige uitoefening van fiscaal-juridische beroepen op een gevorderd, academisch niveau. Deze heeft tevens de kennis, het inzicht en de vaardigheden om een postacademische opleiding te volgen die in het verlengde ligt van de masteropleiding. De uitoefening van fiscaal-juridische beroepen zal met name op de Nederlandse arbeidsmarkt plaatsvinden, maar mogelijk ook binnen de internationale en Europese beroepspraktijk.

Binnen de opleiding is sprake van externe betrokkenheid. Voor de specialisaties indirecte belastingen en Tax & Technology zijn er aparte klankbordgroepen uit de praktijk. Daarnaast is een deel van de staf die betrokken is bij de master Fiscaal Recht ook in de praktijk werkzaam, bij onder andere de Big Four kantoren, het MKB of de Belastingdienst. Hierdoor is er binnen de opleiding actueel zicht op wat in de praktijk speelt, welke behoeften er leven in het afnemend veld, blijven de beoogde leerdoelen up to date en wordt de opleiding van feedback uit de praktijk voorzien.

Kennis en inzicht

De master Fiscaal Recht is een voltijds programma (60 EC). Het programma bouwt voort op, en verdiept, de fiscaal-juridische kennis en vaardigheden uit de bachelor Fiscaal Recht tot academisch masterniveau. Door de drie verschillende masterspecialisaties (directe belastingen, indirecte belastingen en Tax and Technology) die in de fiscale masteropleiding in Maastricht aangeboden worden, hebben de studenten de mogelijkheid om de masterrichting te kiezen die het best bij hen past. De afgestudeerde master Fiscaal Recht heeft hierdoor kennis

van en inzicht in de systematiek van het (Nederlandse) fiscale recht, in het bijzonder in de rechtspraktijk en het wetenschappelijk onderzoek van de gekozen specialisatie.

Per academiejaar 2023/2024 is het nieuwe curriculum van de master Fiscaal Recht gestart. In **Standaard 2** wordt hierop ingegaan.

De hoofdgebieden van het fiscale vakgebied zijn zichtbaar in de verplichte vakken die in alle specialisaties aan de orde komen. Het betreft de vakken *Europese en Nederlandse Vennootschapsbelasting*, *International Business Taxation*, *Estate planning: bedrijfsopvolging*, *Transfer Pricing en Verdieping formeel belastingrecht*. In het blok *Estate planning: bedrijfsopvolging* krijgen studenten inzicht in de wisselwerking tussen loon- en inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting, dividendbelasting, overdrachtsbelasting, schenkbelasting, erfbelasting en civiele aspecten. In het blok *Verdieping formeel bestuursrecht* komen naast het formele belastingrecht ook het bestuursrecht en aspecten van Europees (belasting)recht aan de orde. Daarnaast biedt het nieuwe curriculum in het vak *Europese en Nederlandse Vennootschapsbelasting* de mogelijkheid om nationaal en Europees recht optimaal te integreren.

De afgestudeerde is in staat de samenloop van diverse heffingswetten en overige regelgeving te onderkennen en toe te passen waarbij diepgaande kennis van en inzicht in onderdelen van het belastingrecht behorende tot de gekozen specialisatie aan bod komen.

Vaardigheden die specifiek zijn voor het fiscale domein (zoals schrijven van een beroepschrift of pleitnota in een fiscale zaak) alsook algemene vaardigheden (zoals presenteren of samenwerken) komen bij de vakken regelmatig geïntegreerd en expliciet aan de orde.

Toepassen kennis en inzicht

Het toepassen van verworven kennis en inzicht gebeurt onder meer door gebruik te maken van casusposities in het onderwijs: de student moet laten zien dat hij de bestudeerde stof zodanig beheerst dat hij deze kan toepassen op de voorliggende casus. Deze zijn veelal ontleend aan de maatschappelijke werkelijkheid.

De afgestudeerde beheerst algemene academische juridische vaardigheden zoals opzoeken, selecteren en analyseren van (Nederlandse en/of Engelstalige) jurisprudentie en andere (Nederlandse en/of Engelstalige) (fiscaal)juridische teksten op masterniveau. Verder kan deze complexe problemen vanuit een multidisciplinaire aanpak onderzoeken, ze in onderling verband plaatsen en een conclusie formuleren.

De afgestudeerde kan in schriftelijke en mondelinge vorm fiscaal-juridische problemen analyseren door zelfstandig op heldere wijze mondeling of schriftelijk fiscaal-juridische vragen te beantwoorden, juridisch te argumenteren, advies te geven aan een belastingplichtige, te corresponderen c.q. te procederen met de belastingdienst en het lezen van de boekhouding en de balans.

De afgestudeerde kan juridische methoden van onderzoek toepassen in de beroepspraktijk, door zelfstandig onderzoeksrapportages te schrijven in de vorm van concepten, adviezen en commentaren en daarbij op zoek te gaan naar nieuwe oplossingen.

De afgestudeerde kan zelfstandig een substantieel wetenschappelijk werkstuk over een complexe fiscaal-juridische materie schrijven.

Oordeelsvorming

De masterstudent wordt door het werken met casus en het schrijven van een masterthesis gestimuleerd om een eigen oordeel te formuleren. De afgestudeerde kan op wetenschappelijke wijze zijn oordeel onderbouwen en betreft daarbij indien nodig ethische en maatschappelijke aspecten.

Communicatie

Communicatievaardigheden (zoals het geven van feedback, het optreden als gespreksleider, het juridisch argumenteren, onderhandelen, vaardigheid in verschillende gesprekstechnieken, online discussiëren) worden verder ontwikkeld, zodat de afgestudeerde op academisch niveau zelfstandig en in teamverband schriftelijk en mondeling fiscaal-juridische casus kan oplossen en eventuele vragen daarover kan beantwoorden. Iedere specialisatie bevat minimaal twee Engelstalige (verplichte) blokken, zodat in beginsel binnen iedere specialisatie ook ervaring wordt opgedaan met het communiceren in het Engels, meer specifiek met het gebruik van internationaal gehanteerde vakterminologie.

Leervaardigheden

In het masterprogramma wordt van studenten verwacht dat zij zélf probleemstellingen formuleren en op zoek gaan naar informatie. De masterthesis wordt zelfstandig geschreven onder supervisie van de scriptiebegeleider. De scriptiebegeleider ziet toe op de academische vorming en attitude van de student tijdens het schrijven van de masterthesis. Dit vindt plaats door het voeren van inhoudelijke gesprekken en het geven van mondelinge en schriftelijke feedback tijdens het schrijfproces.

De afgestudeerde kan zich snel nieuwe kennis(gebieden) eigen maken en bestaande kennis verbreden en verdiepen door in het masterprogramma de algemene (fiscaal)juridische vaardigheden, die bij afsluiting van de bachelor reeds aanwezig waren, uit te bouwen. Daarnaast maakt de student zich het analyseren van multidisciplinaire problemen eigen. Een voorbeeld is het omgaan met de verschillende (digitale) bronnen van het (fiscaal)juridische vakgebied.

Wetenschappelijke oriëntatie

De afgestudeerde is in staat tot zelfstandige uitoefening van beroepen waarvoor een academische masteropleiding wordt verlangd. De afgestudeerde heeft voldoende vaardigheden en kennis om aansluiting bij de fiscale beroepen te hebben.

De master Fiscaal Recht omvat verdiepende (fiscaal)juridische kennis en inzicht in de Nederlandse (fiscaal)juridische systematiek om in de beroepspraktijk werkzaam te zijn. In de masteropleiding kan de student in betrekkelijk korte tijd tot verdere specialisatie en/of verbreding komen. Daarnaast kan de student juridische vaardigheden en wetenschappelijk-kritisch besef verder ontwikkelen en wel zodanig dat hij zich in de masteropleiding een persoonlijke, kritische attitude eigen kan maken.

De diverse blokken zijn ingebed in het lopende fiscale onderzoek aan de faculteit. Dit onderzoek is ondergebracht in het Maastricht Centre for Taxation; samengewerkt wordt onder meer binnen de onderzoeksschool Ius Commune. De rechtsvergelijkende, internationale en Europese benadering waarmee de faculteit zich in het onderzoek profileert, komt in alle opleidingen van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid terug.

De specialisaties worden afgesloten met een masterthesis, waarin de student verslag doet van een fiscaaljuridisch wetenschappelijk onderzoek dat hij zelfstandig en individueel uitvoert en waarbij een kritische attitude van de student wordt verwacht.

De bij de opleiding betrokken seniormedewerkers (hoogleraren, UHD's en UD's) beschikken allen over een groot nationaal en internationaal netwerk en zijn als gevolg daarvan goed bekend met de gangbare maatstaven voor academische masteropleidingen in binnen- en buitenland.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De onderdelen van de onderwijsleeromgeving die van toepassing zijn op alle opleidingen aan de faculteit zijn hierboven beschreven in het Algemeen hoofdstuk. Het onderstaande is specifiek toegepast op de master Fiscaal Recht.

Programma

Studenten volgen een inhoudelijk samenhangend studieprogramma, ontworpen door een planningsgroep, waarbij aandacht is voor de actualiteit. Het programma is zo opgebouwd dat studenten verantwoordelijk zijn voor hun eigen leerproces, waarbij de docenten een faciliterende rol spelen. Studenten worden gestimuleerd om kritisch te reflecteren en hun kritische denkvermogen in te zetten om op deze manier constructief te leren. Het didactisch concept werkt via de probleemgestuurde aanpak, zie Algemeen hoofdstuk. In het programma wordt gebruik gemaakt van verschillende toetsvormen en opdrachten. Studenten ontvangen constructieve feedback op zowel proces als product, waardoor studenten in hun leerproces begeleid worden. De masteropleiding Fiscaal Recht omvat acht vakken van elk 6 studiepunten, verdeeld over 4 blokperiodes. De opleiding wordt afgesloten met een masterscriptie van 12 studiepunten.

Schematische weergave curriculum

Directe belastingen					
1	2	3	4	5	6
Europese en Nederlandse Vennootschaps-belasting	International Business Taxation	scriptie	Transfer Pricing	Verdieping Formeel Belastingrecht	scriptie
European Value Added Tax OF Ondernemingsrecht	Estate planning: bedrijfs-opvolging	scriptie	Pensioen	*	scriptie
scriptie					

*= Het keuzevak (bijvoorbeeld Insolventierecht) kan in beginsel worden gekozen uit het blokkenaanbod van de andere masterprogramma's. Zie de Onderwijs en examenregeling voor de specifieke mogelijkheden en uitzonderingen als ook de stagemogelijkheid.

Indirecte belastingen					
1	2	3	4	5	6
Europese en Nederlandse Vennootschaps-belasting	International Business Taxation	scriptie	Transfer Pricing	Verdieping Formeel Belastingrecht	scriptie
European Value Added Tax	Estate planning: bedrijfs-opvolging	scriptie	*	*	scriptie
scriptie					

*= geen vrije keuze wel 2 x kiezen uit:

- Verdiepingsvak BTW (Universiteit Leiden) (periode 2)
- Tax Assurance Indirecte Belastingen (Tilburg University) (periode 4)
- Indirecte Belastingen en Internationale Handel (Vrije Universiteit Amsterdam) (periode 5)
- Capita Selecta Omzetbelasting (Tilburg University) (periode 4 en 5)

Tax and Technology					
1	2	3	4	5	6
Europese en Nederlandse Vennootschaps-belasting	International Business Taxation	scriptie	Transfer Pricing	Verdieping Formeel Belastingrecht	scriptie
Tax and Technology I (Vrije Universiteit Amsterdam)	Estate planning: bedrijfsopvolging	scriptie	Computational Science of Taxation	Tax and Technology II (Tilburg University)	scriptie
scriptie					

In de vakken in de master Fiscaal Recht wordt de actualiteit continu verwerkt. Daarmee wordt de theorie levendig en concreet waardoor studenten enthousiast worden en meer willen weten. In het mastervak *Verdieping formeel belastingrecht* bezoeken studenten bijvoorbeeld een aantal zittingen van de rechtbank Zeeland-West-Brabant (gehouden op de locatie rechtbank Maastricht).

Het programma van de master Fiscaal recht kent onderlinge samenhang met het programma van de master IETL. De onderwijsleeromgeving van de master Fiscaal Recht bevat een 'international classroom' bij het vak *International Business Taxation* en het vak *Transfer Pricing* (en afhankelijk van de gekozen specialisatie ook het vak *European Value Added Tax*); deze vakken worden immers gevolgd door alle studenten in de master IETL en de master Fiscaal Recht.

De verschillende specialisaties

De verplichte vakken die in alle specialisaties aan de orde komen, zijn

- Europese en Nederlandse Vennootschapsbelasting,
- International Business Taxation,
- Estate planning: bedrijfsopvolging,
- Transfer Pricing en
- Verdieping formeel belastingrecht.

De student schrijft onder auspiciën van een scriptiebegeleider de masterthesis op het terrein van de gekozen specialisatie.

In de specialisatie **Directe belastingen** worden studenten voorbereid op de algemene (Nederlandse) belastingpraktijk, die zowel nationaal als internationaal georiënteerd is. Binnen het vakkenpakket komt ook verplicht het vak *Pensioen* aan de orde (naast de hierboven reeds genoemde verplichte vakken). Daarnaast maakt de student tijdens de eerste blokperiode een keuze tussen het vak *Ondernemingsrecht* of *European Value Added Tax* en heeft de student één blok vrije keuzeruimte. Deze vrije keuzeruimte mag door een (parttime) stage ingevuld worden.

De specialisatie **Indirecte belastingen** focust op de indirecte belastingen en biedt de mogelijkheid om meer specialistische kennis op te bouwen op het terrein van de BTW, douanerecht, accijnzen en internationale handel. Deze specialisatie is een samenwerking tussen de Universiteit Maastricht, Tilburg University en de Vrije Universiteit Amsterdam. Studenten volgen naast de hierboven reeds genoemde verplichte vakken ook verplicht in blokperiode 1 het vak *European Value Added Tax*. Daarnaast volgen studenten twee van de aangeboden drie vakken betreffende indirecte belasting die aan een van de samenwerkende universiteiten worden aangeboden als onderdeel van een aldaar geaccrediteerde master.

De masterspecialisatie **Tax and Technology** is sinds het academiejaar 2019-2020 van start gegaan. In deze specialisatie wordt naast vakken op het gebied van belastingen ingegaan op hoe digitalisering van onze samenleving het fiscale speelveld verandert. Vakken die te maken hebben met datawetenschap en digitale

technologie (bijv. het verplichte vak *Computational Science of Taxation*) komen hierbij aan de orde, waarmee de opleiding laat zien in te spelen op de toekomstige behoeften in de markt en oog te hebben voor de toekomst. De opleiding omvat vier Engelstalige vakken en de opleidingsnaam is niet-Nederlandstalig, omdat Tax & Technology de algemeen gebruikte vakterm is voor het betreffende vakgebied. Deze specialisatie is een samenwerking tussen de Universiteit Maastricht, Tilburg University en de Vrije Universiteit Amsterdam. Studenten volgen in deze specialisatie ook verplicht het vak *Tax and Technology I* aan de VU en *Tax and Technology II* aan Tilburg University; beide vakken zijn daar onderdeel van een geaccrediteerde master.

Curriculumwijziging academiejaar 2023/2024

Het masterprogramma Fiscaal Recht heeft, zoals bij standaard 1 al genoemd is, een ingrijpende herziening ondergaan. Het nieuw curriculum, loopt sinds 2023/2024. De revisie was onder andere nodig om nieuwe ontwikkelingen te verwerken, maar ook om tegemoet te komen aan feedback van onder andere studenten. De door studenten benoemde verdeling van de studielast tussen de blokken, is bij de curriculumherziening expliciet meegenomen, waarbij voor het vak *Europese en Nederlandse Vennootschapsbelasting* en het vak *Estate planning: bedrijfsopvolging* een nieuwe verdeling is gemaakt tussen onderwerpen die in de bachelor en onderwerpen die in de master aan bod komen. Dit om tot een betere spreiding te komen en daarmee de werklast voor studenten te verbeteren. De grootste aanpassing zit in het vak *International and European Tax Law*. Dit vak behandelde voorheen onderwerpen met betrekking tot dubbele belastingverdragen en de impact van het EU-recht op directe belastingen, met een focus op belastingheffing van ondernemingen. Door nieuwe ontwikkelingen op internationaal en Europees gebied was de inhoud van dit vak steeds omvangrijker geworden en was de structuur voor studenten niet altijd meer helder. Dit vak werd dan ook kritisch door studenten beoordeeld en de grote hoeveelheid stof kon beter gestructureerd worden. Met ingang van 2023/2024 is het vak *International and European Tax Law* daarom geschrapt. De inhoud van het vak is opgesplitst in: *International Business Taxation* en *Europese en Nederlandse Vennootschapsbelasting*. Deze splitsing zorgt voor een betere organisatie van het grote aantal onderwerpen dat behandeld wordt. Daarnaast is het vak *Transfer Pricing* een verplicht vak geworden voor alle studenten in zowel de master IETL alsook in de master Fiscaal Recht, omdat een deel van de internationale ontwikkelingen met betrekking tot toerekening van inkomen, die doorwerken naar het nationale recht, daar aan bod komt. Op deze manier is tegemoetgekomen om op een verantwoorde manier de vele internationale en Europese ontwikkelingen in het Belastingrecht te behandelen en de beoogde leerresultaten te behalen.

Bij de curriculumwijziging zijn verder meer metajuridische aspecten in de opleiding verwerkt c.q. metajuridische aspecten uit de bachelor verdiept. Bijvoorbeeld in het vak *Verdieping formeel belastingrecht* wordt dieper ingegaan op de menselijke maat. In het vak *European Value Added Tax* wordt VAT planning en ethics besproken en in *Computations Science of Taxation* worden ethische aspecten belicht die behoren bij de besproken data science methoden.

Studenten uit de Master Fiscaal Recht volgen door de herstructurering in de 'international classroom' minimaal 2 Engelstalige vakken (*International Business Taxation* en *Transfer Pricing*) samen met de studenten uit de Master IETL, waardoor ook de community-vorming tussen de fiscaalrechtelijke studenten is versterkt.

Samenhang en bewaking programma

Tijdens jaarlijkse onderwijs- en onderzoeksdagen van de capaciteitsgroep Belastingrecht wordt de masteropleiding Fiscaal Recht inhoudelijk geëvalueerd. Hierbij wordt aandacht besteed aan de aansluiting van de blokken op elkaar, wordt overlap voorkomen, vindt afstemming plaats met betrekking tot werklast voor de studenten en vindt controle plaats op de samenhang van het programma. Op blokniveau vindt op regelmatige basis kwaliteitsbewaking en -verbetering plaats door de planningsgroep, waarbij ook de studentevaluaties betrokken worden. De planningsgroep en opleidingscommissie bespreken deze evaluaties, waardoor naar aanleiding van de evaluaties aanpassingen in blokken doorgevoerd kunnen worden.

Bij de voorbereiding en actualisering van de blokken krijgt het door de stafleden uitgevoerde onderzoek een plaats in het onderwijs. Bij specifieke vragen of knelpunten komen de desbetreffende planningsgroepen bij elkaar om tot een goede afstemming te komen.

Onderwijs en onderwijsmateriaal

Het onderwijs bestaat naast onderwijsgroepen uit colleges en Q&A's. Een aantal in het Covid-tijdperk ontwikkelde onderwijsvormen is gehandhaafd, zoals kennisclips in diverse vakken en in het vak *Estate planning: bedrijfsopvolging* worden – als een best practice uit het Covid-tijdperk – digitale vragenuren aanvullend aangeboden op ieder van de hoofdthema's.

Studenten hebben de beschikking over Canvas waar informatie over het blok en de toetsing te vinden is, alsook het (elektronische) blokboek met onder andere de verwijzing naar de relevante bronnen (literatuur en jurisprudentie). In het blokboek staan onder meer probleemtaken, studietaken en toepassingstaken, waaronder strategietaken. Hierbij wordt materiaal gebruikt uit de werkelijkheid van de fiscaal-juridische nationale en internationale praktijk. Studenten maken gebruik van casusposities waarop zij de bestudeerde stof toepassen. Hierbij worden zij gestimuleerd een eigen oordeel te formuleren en complexe problemen multidisciplinair aan te pakken.

Staf

Docenten in de master Fiscaal Recht zijn inhoudelijk en didactisch deskundig. Bij de verschillende blokken zijn ook docenten betrokken die niet alleen in de academische wereld werkzaam zijn, maar ook in de praktijk (belastingadvies/ Belastingdienst). In sommige vakken wordt met gastcolleges gewerkt waarbij specialisten uit het werkveld en/of alumni betrokken worden.

Bij de master Fiscaal Recht heeft 75% van de docenten met een BKO-verplichting de BKO behaald. De overige BKO-plichtige docenten zijn op dit moment met hun BKO bezig. Daarnaast nemen docenten deel aan Continuïng Professional Development. Zij worden onder andere bijgeschoold op didactisch gebied. Voor de meerderheid van de staf die doceert in de master Fiscaal Recht aan de Universiteit Maastricht, vormt de functie bij de Universiteit Maastricht de hoofdaanstelling. Twee derde van de staf is, in fte gezien, uitsluitend aan de UM verbonden en een derde staat met een voet in de praktijk.

De seniormedewerkers betrokken bij de master Fiscaal Recht beschikken over een nationaal en/of internationaal netwerk en zijn daardoor bekend met de maatstaven voor academische opleidingen in binnen- en buitenland. Ook doen zij zelf onderzoek en verwerken de resultaten daarvan in het onderwijs.

De staf is van voldoende omvang. Voor zuiver uitvoerend onderwijs (exclusief onderzoek en managementtaken) is 17 fte beschikbaar binnen de bachelor Fiscaal Recht, de master Fiscaal Recht en de Master IETL. Dit is voldoende om de werkdruk acceptabel te houden, met de kanttekening dat tot het academiejaar 2023-2024 de herziening van het curriculum en de daarbij behorende transitie in combinatie met een aantal openstaande vacatures tot een forse werkdruk heeft geleid. Dit lijkt echter met ingang van dit academiejaar ondervangen.

Toelating

Om toegang te krijgen tot de master Fiscaal Recht dient momenteel een toelatingsonderzoek behaald te worden door studenten die geen rechtstreekse toegang tot de master Fiscaal Recht hebben. Rechtstreeks toegelaten worden studenten met een afgeronde universitaire bachelor fiscaal recht of fiscale economie, waarbij minimaal 24 EC fiscaal juridische blokken (waaronder loon- en inkomstenbelasting, vennootschapsbelasting en internationaal belastingrecht), 9 EC bedrijfseconomische blokken (waaronder jaarrekeninglezen en bedrijfsadministratie), en 9 EC privaatrechtelijke blokken (waaronder goederenrecht, verbintenissenrecht en ondernemingsrecht) zijn behaald. Op deze manier wordt gewaarborgd dat studenten die niet-rechtstreeks

toelaatbaar zijn toch voldoende kennis hebben om aan de master Fiscaal Recht te starten en in staat zijn deze ook succesvol af te ronden. De toelatingstoets bestaat uit de volgende onderdelen: *Verbintissenrecht, goederenrecht, ondernemingsrecht, bedrijfseconomie, loon- en inkomstenbelasting inclusief internationaal belastingrecht* en *vennootschapsbelasting inclusief internationaal belastingrecht*. Het toelatingsonderzoek wordt tweemaal per jaar aangeboden. Dit is gehandhaafd ondanks dat de toelating tot de master nog maar een keer per jaar mogelijk is, om de deelnemer een herkansingsmogelijkheid te bieden. Het is mogelijk voor onderdelen een vrijstelling aan te vragen. Vanaf het academiejaar 2024-2025 wordt het toelatingsonderzoek vervangen door een fiscale premaster. Het doel van de premaster is dat studenten de redelijke hoeveelheid deficiënties kunnen weggewerken, zodat zij met de vereiste voorkennis aan de master Fiscaal Recht kunnen starten.

De strenge toelatingseisen zijn nodig om te borgen dat studenten in staat zijn het programma zonder grote deficiënties te volgen en om te voldoen aan de eisen die de beroepsorganisaties zoals NOB stellen.

Samenwerking met andere universiteiten en studievereniging

Bij de specialisatie Tax and Technology en de specialisatie Indirecte belastingen wordt samengewerkt met andere universiteiten. Ondanks de organisatorische uitdagingen, zorgt dit ook voor kansen. Studenten krijgen hierdoor namelijk de kans twee vakken aan een andere universiteit te volgen en studenten van de andere universiteiten volgen vakken aan de Universiteit Maastricht. Studenten maken op deze manier kennis met het onderwijssysteem en de studenten van de samenwerkende universiteiten. Tevens maken studenten op deze manier gebruik van de specifieke kennis die op de verschillende universiteiten aanwezig is. De specialisatie Tax and Technology is een samenwerking tussen Maastricht University, Tilburg University en de Vrije Universiteit Amsterdam en wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Fonds Tax & Technology. De specialisatie Indirecte belastingen is een samenwerking tussen dezelfde universiteiten en wordt mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van het Fonds Indirect Tax.

Studenten van de specialisatie Tax and Technology volgen in periode 1 verplicht onderwijs aan de VU voor het blok *Tax and Technology I*. De inschrijf- en registratieprocessen van UM en VU verlopen nog onvoldoende gelijk, waardoor niet alle UM-studenten op tijd toegang hebben tot de VU-online leeromgeving. Dit is een aandachtspunt waarover overleg plaatsvindt.

Door samenwerking met studievereniging FIRST wordt voor en door studenten makkelijk contact gelegd met de praktijk en wordt de opening geboden.

Extracurriculaire activiteiten

Regelmatig worden studenten uitgenodigd om deel te nemen aan extracurriculaire seminars en lezingen die door de stafleden worden georganiseerd, bijvoorbeeld *privatissima* formeel belastingrecht. Ook deze activiteiten worden op academisch niveau gegeven en zien op de inhoud van stof, met dien verstande dat de student kennis maakt met de benadering van de materie vanuit de praktijk.

Opleidingsrendementen

Uit de opleidingsrendementen (zie algemene bijlage) blijkt dat de gemiddelde duur rond de twee jaar is. Het feit dat studenten langer dan een academiejaar over hun studie doen, kan verklaard worden door het feit dat veel studenten een dubbele master of specialisatie volgen en derhalve hun masterthesis op een later moment inleveren. Daarnaast smeren studenten de master vaker uit over twee jaar omdat ze ernaast werken. Werken naast de studie is mogelijk, doordat studenten door de brede fiscale bachelor als vooropleiding vaak vroeg inzetbaar zijn in de praktijk en de praktijk de fiscalisten vraagt. De mogelijkheid om twee jaar over de master te doen, bestaat omdat studenten één vak in plaats van twee vakken kunnen volgen per blokperiode.

Standaard 3: Toetsing

Het systeem van toetsing

Voor de master Fiscaal Recht geldt dat per blok toetsplannen bestaan. In de toetsplannen staat een toetsmatrix met daarin de leerdoelen van een onderwijseenheid en de manier waarop deze leerdoelen worden getoetst/in welk toetsonderdeel e.e.a. terugkomt. Door de curriculumherziening zullen de toetsplannen in het academiejaar 2023/2024 aangepast zijn aan de vakken in het herziene curriculum.

In de matrixen, zoals opgenomen in de bijlage bij deze kritische reflectie, wordt aangegeven op welk moment in het programma de eindtermen aan bod komen en wanneer toetsing plaatsvindt. In de blokboeken en/of op Canvas staan de eisen voor de toetsen helder beschreven, zodat de student op voorhand bekend is met de toetsvorm.

Er wordt gebruik gemaakt van verschillende toetsvormen. Gekozen wordt voor de toetsvorm die het beste aansluit bij de inhoud en de doelstellingen van het blok. Er wordt rekening mee gehouden dat de toetsing zinvol is voor het leerproces, waarbij vrijwel altijd getoetst wordt aan de hand van casus zoals ze zich ook in het werkveld voordoen.

Sinds de vorige accreditatie wordt meer gewerkt met formatieve toetsonderdelen en worden verschillende toetsvormen geïmplementeerd zodat niet alleen de kennistoets bepalend is voor het eindresultaat. Dit is onderdeel van het nieuwe toetsbeleid, zoals besproken in het Algemeen hoofdstuk. In verschillende blokken wordt het eindcijfer bepaald door een combinatie van het resultaat van de eindtoets en de beoordeling van een (groeps)presentatie en/of een schrijfofdracht (bijvoorbeeld *European Value Added Tax, Estate planning: bedrijfsopvolging en Verdieping formeel belastingrecht*).

Tijdens het maken van de toetsen wordt binnen de planningsgroep gebruik gemaakt van een referent om het niveau van de toets en de validiteit van de tentaminering te waarborgen. Het beoordelen van tentamens is een samenwerking tussen de planningsgroep en de docenten uit het betreffende vak om de betrouwbaarheid en transparantie te borgen. Transparantie wordt tevens geborgd door het ter beschikking stellen van standaardantwoorden en inzagemogelijkheid voor studenten.

De masteropleiding Fiscaal Recht omvat verschillende vakken waar over de grenzen van ten minste twee vakgebieden heen wordt getoetst. Dit betreft het vak Estate Planning: bedrijfsopvolging (civiel/fiscaal) en het vak Verdieping formeel belastingrecht (fiscaal/bestuursrecht/civiel/straf).

Ten aanzien van digitale toetsing wordt gebruik gemaakt van Testvision of toetsing via Canvas.

Bij de specialisatie directe belastingen kunnen studenten in blokperiode 5 een (parttime) stagelopen in plaats van een keuzevak. Een stage biedt de mogelijkheid om kennis te maken met de arbeidsmarkt en potentiële werkgevers. Na afloop schrijft de student een stageverslag. Hierin staat een beschrijving van de stage-instelling maar ook een reflectie op de vooraf opgestelde leerdoelen en bewijs van hoe de student aan de leerdoelen heeft gewerkt. Het stageverslag wordt beoordeeld met voldaan/niet voldaan.

De masterthesis wordt zelfstandig geschreven onder supervisie van een inhoudsdeskundige, een bij de master betrokken thesisbegeleider (de 1^e begeleider) die toeziet op de academische vorming en attitude van de student en die inhoudelijke gesprekken heeft met de student over de thesis en tevens feedback geeft op het schrijfproces. De masterthesis wordt beoordeeld door een 1^e en 2^e begeleider aan de hand van het beoordelingsformulier dat te vinden is in het scriptiedossier. De 1^e begeleider stelt het cijfer vast en motiveert in het beoordelingsformulier uitgebreid als er een 5.5 of 6 gegeven wordt. Indien de thesisbeoordeling van de 1^e en 2^e begeleider substantieel afwijken of bij een beoordeling van een 9.5 en 10, wordt een 3^e beoordelaar aangewezen. Op deze manier wordt de kwaliteit van de thesis geborgd. Zie nader het Algemeen hoofdstuk.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De fiscalisten die afstuderen aan de master Fiscaal Recht hebben aangetoond de toetsen/examenonderdelen van de verschillende vakken behaald te hebben en hebben een thesis als eindwerkstuk op voldoende niveau geschreven, waarbij de afgestudeerde heeft aangetoond een probleemstelling te kunnen formuleren en zelfstandig onderzoek te doen naar (fiscaal)juridische en andere relevante wetenschappelijke bronnen en daaruit relevante en onderbouwde conclusies te trekken.

De masterthesis is een essentieel onderdeel om te bepalen of studenten de beoogde eindkwalificaties bereikt hebben. In standaard 3 is aangegeven hoe de basiskwaliteit geborgd is. Over het geheel genomen, zoals blijkt uit de cijfers, varieert de kwaliteit van de masterscripties met name op diepgang. Dit is deels te verklaren doordat studenten te laat beginnen met de scriptie. Daarnaast vindt een toenemend aantal studenten al gedurende het curriculum een baan, terwijl de thesis nog niet is afgerond, wat kan leiden tot tijdsdruk, later afstuderen of soms verminderde kwaliteit. Op facultair niveau wordt voortdurend ingezet op het verhogen van het aantal studenten dat de masterscriptie op tijd afrondt. Meer stroomlijning van het masterthesistraject is daarom uitgewerkt o.a. door een masterthesisbeurs en een modeltraject met tijdlijnadvies.

Intensieve samenwerking met studievereniging FIRST speelt een cruciale rol bij het leggen van contacten tussen studenten, alumni en potentiële werkgevers, waarbij met name bedrijfsbezoeken en de First fiscale bedrijvendag van belang zijn, omdat studenten daar werkgevers ontmoeten en hen regelmatig uitzicht wordt geboden op een stage of baan. De stage leidt vervolgens dikwijls tot een baan.

In de praktijk zijn de fiscalisten van de master Fiscaal Recht gewild, dat blijkt uit de ervaring dat afgestudeerden zeer snel, vaak nog voor het afstuderen een baan hebben. Voor zover wij mondeling teruggekoppeld hebben gekregen zijn werkgevers positief over de onze afgestudeerden, mede omdat zij beschikken over goede vaardigheden en breed zijn opgeleid door de opbouw en de inhoud van het programma.

4. Studentenhoofdstuk

Dit studentenhoofdstuk zet uiteen hoe studenten de master Fiscaal Recht ervaren en in hoeverre deze master volgens hen de beoogde leerresultaten vormgeeft en realiseert via de onderwijsleeromgeving en toetsing, gewenste onderwijsleeromgeving, toetsing en gerealiseerde leerresultaten. Dit studentenhoofdstuk is samengesteld door de studentenvertegenwoordigers van de master Fiscaal Recht. Deze master bestaat uit de specialisaties directe belastingen, indirecte belastingen en tax and technology. Om een breder en vollediger beeld te krijgen van de perceptie en tevredenheid van de studenten over de master Fiscaal Recht hebben de studentenvertegenwoordigers een enquête ontworpen en onder de gehele studentenpopulatie verspreid. De enquête bestaat uit 27 vragen die gaan over de beoogde leerresultaten, onderwijsomgeving, toetsing en gerealiseerde leerresultaten. Daarnaast geeft de vragenlijst studenten ook de ruimte om meer algemeen hun mening te geven over de kwaliteit van het programma. De studentenvertegenwoordigers hebben de antwoorden gebruikt om de uitgangspunten van dit hoofdstuk te bepalen. Zowel de vragenlijst als de resultaten zijn op verzoek verkrijgbaar.

Standaard 1: Beoogde leerresultaten

De beoogde leerresultaten zijn van meet af aan duidelijk. De blokboeken van de verschillende vakken omschrijven steeds uitgebreid wat ervan de student verwacht wordt. Een onderwerpenoverzicht dat in veel blokboeken voorkomt, wordt als erg nuttig ervaren. Het overzicht draagt ook bij aan de voorbereiding op tentamens, waar het niet gaat om het reproduceren van de problematiek in de casus uit het blokboek, maar om een goed begrip van de in die casus (expliciet of impliciet) aan bod gekomen leerstukken. Het publiceren van oude tentamens door docenten zorgt er bovendien voor dat het niveau van de tentamens (vaak, maar niet altijd) op voorhand duidelijk is.

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De vormgeving van het curriculum, de onderwijsmethoden en de kwaliteit van het onderwijzend personeel binnen dit programma stellen studenten in staat om op een adequate wijze de beoogde leerresultaten te bereiken.

De onderwijsleeromgeving van de master Fiscaal Recht is heterogeen en homogeen. Heterogeen omdat studenten verschillende academische en professionele achtergronden hebben, hoewel alle wortels veelal fiscaalrechtelijk van aard zijn. De stafleden zijn actief in diverse onderzoeksvelden en specialismen in het werkveld. Homogeen, door de beperkte ingangsmogelijkheden van de master en het grotendeels Nederlandstalige onderwijs is de studentenpopulatie weinig divers.

Structuur en inhoud van het curriculum

De meningen over het curriculum van de master Fiscaal Recht blijken enigszins verdeeld te zijn. De inhoud van het curriculum wordt over het algemeen positief beoordeeld. Men ervaart dat er voldoende kennis kan worden opgedaan en dat er een goede variëteit aan vakken bestaat.

Met name de studenten van de specialisatie Indirecte Belastingen geven aan behoefte te hebben aan meer gerichte specialisatievakken of betere, inhoudelijke aansluiting. Verder komt in algemene zin naar voren dat studenten graag meer tijd zouden hebben voor de inhoudelijk meer uitdagende en omvangrijke vakken, zoals 'Fiscaal concernrecht' en 'Estate Planning: Bedrijfsopvolging'. Hoewel deze twee vakken als lastig worden ervaren, ook vanwege de beschikbare tijd, worden ze wel als waardevol beschouwd binnen het curriculum. Verder geven

studenten aan dat er geen behoefte bestaat aan meer Engelstalig onderwijs in het curriculum. Dat kan misschien worden verklaard door het aantal studenten dat in deze regio wil en blijft werken, waar toch vaak Nederlands de voertaal is op kantoor en in de werkzaamheden.

Het bieden van ruimte voor keuzevakken wordt door de studenten gezien als zeer waardevol. Ook de optie om stage te lopen wordt erg op prijs gesteld. Het schrijven van de masterthesis, de mogelijkheid om stage te lopen – en die in te kunnen zetten voor EC – en de praktische opdrachten bij een select aantal vakken zorgen ervoor dat het opdoen van vaardigheden op een breder scala wordt toegepast.

Studiemethoden en studielast

In beginsel zijn de studenten overwegend positief als het gaat over het PGO-systeem binnen het programma. Hier kleef een ‘maar’ aan. Vooral bij de vakken die als lastig worden ervaren, geven studenten aan dat het wenselijk is om wat losser met de PGO-systematiek om te gaan en dat de tutor wat vaker kan ingrijpen of toelichting geven. Over het algemeen hebben studenten goede ervaringen met de samenstelling van de onderwijsgroepen en de groepsdynamiek tijdens de lessen. Wel blijkt in de praktijk dat studenten ervaren dat onderwijsgroepen weleens stroef kunnen verlopen. Dit wordt veroorzaakt doordat studenten niet altijd goed genoeg zijn voorbereid en de tutor vervolgens niet snel genoeg ingrijpt. Dit gaat dan ten koste van een efficiënte en effectieve onderwijsgroep.

Aan het einde van de rit staan studenten redelijk neutraal tegenover de studeerbaarheid van het programma. Studenten die gekozen hebben voor de specialisatie indirecte belastingen geven aan dat de ‘directe’ vakken als lastig worden ervaren. De studiedruk wordt door sommigen als hoog ervaren door het behandelen van een grote hoeveelheid stof in een relatief beperkte tijdspanne. Daarnaast zou ook binnen specifieke vakken de stof iets meer uitgebalanceerd kunnen worden om te voorkomen dat bepaalde weken exponentieel drukker zijn dan andere weken. De studielast verschilt sterk tussen de verschillende blokken; bij enkele blokken ligt het niveau dusdanig hoog dat de werklust als disproportioneel wordt ervaren. De master wordt zeker als zwaarder ervaren dan de bachelor, maar men geeft aan de opleiding nog altijd te kunnen combineren met hobby's of een (bij)baan.

Kwaliteit van het onderwijzend personeel

De studenten zijn over het algemeen zeer tevreden over de didactische expertise van hun docenten. De meeste docenten hebben erg veel kennis en zijn vaardig in het lesgeven en het sturen van een onderwijsgroep. De vergaande theoretische kennis, maar ook zeker de praktijkervaringen die de meeste docenten met zich brengen, zorgt voor een extra dimensie tijdens het lesgeven die zeer waardevol is voor de studenten. De ervaringen met betrekking tot de scriptiebegeleiding lopen redelijk uiteen. Dit blijkt erg afhankelijk te zijn van de specifieke begeleider. Ten slotte geven de studenten die ervaring hebben met studiebegeleiding aan hier erg positief over te zijn.

Standaard 3: Toetsing

De studenten achten de wijze van toetsen in beginsel geschikt voor het PGO-systeem. Ook zijn de studenten over het algemeen tevreden met de vaardigheden die getoetst worden. De toetsen zijn in bepaalde gevallen echter van hoger niveau dan het onderwijs, hetgeen uiteraard onwenselijk is.

De studenten geven bovendien aan behoefte te hebben aan een meer praktische invulling van de toetsing. Denk aan een essay, presentatie of groepswerk naast een schriftelijk tentamen. Daarbij moet de praktische invulling ook van betekenis zijn voor het eindcijfer (lees: ten minste 10% wegen, maar het liefst meer). Inspiratie zou kunnen worden ontleend aan de toetsing in het vak ‘Estate Planning: Bedrijfsopvolging’, waarin 20% van het eindcijfer wordt bepaald door het schrijven en presenteren van een memorandum en 80% door een klassieke

schriftelijke toets. Zo is de beoordeling niet volledig afhankelijk van een enkele momentopname en wordt bovendien aandacht besteed aan *soft skills*, die toch maar weinig een plaats hebben in het curriculum. Daarbij moet er volgens de studenten wel op gelet worden dat de studielast voor een vak niet hoger wordt doordat er mede wordt getoetst door middel van een presentatie of schrijfofdracht. De studielast is namelijk reeds zeer hoog. De facto wordt dus een vermindering van de studielast door het blok heen voorgesteld. Aldus komt ruimte voor een praktisch toetsmoment, waarna het schriftelijke tentamen volgt.

De toetsprocedures worden over het algemeen positief ervaren door de studenten. De planning van de toetsen laat volgens de studenten echter sterk te wensen over. Het bestuderen van grote hoeveelheden leerstof wordt onnodig bemoeilijkt door het plannen van verschillende tentamens kort achter elkaar (bijvoorbeeld op maandag én op dinsdag, terwijl de vrijdag ervoor nog onderwijsgroepen zijn verzorgd) of zelfs op dezelfde dag. Het is bovendien geen zinsbegoocheling dat studenten van de master Fiscaal Recht soms de enige twee tentamens in een tentamenweek op dezelfde dag en daarmee achter elkaar moeten afleggen. Dit komt zowel de studiedruk als de resultaten niet ten goede. Dit heeft dan weer onwenselijke gevolgen voor de mentale gezondheid van de studenten, maar ook voor het aantal herkansers en daarmee voor de werklast van het personeel.

Standaard 4: Gerealiseerde leerresultaten

De studenten zijn tevreden met de kennis die zij opdoen en hebben opgedaan tijdens het doorlopen van de masteropleiding Fiscaal Recht. Zij vinden dat de beoogde leerresultaten ook worden gerealiseerd. Ook zijn zij over het algemeen tevreden over de praktische vaardigheden die zij hebben opgedaan tijdens de masteropleiding en voelen ze zich afdoende voorbereid op hun werkende carrière. Zij realiseren zich echter dat veel dingen in de praktijk en niet in de collegebanken geleerd worden, zoals het werken met aangifteprogramma's e.d.

De studenten horen positieve geluiden vanuit de praktijk over de Maastrichtse afgestudeerden. Vanwege het PGO-systeem staan Maastrichtse afgestudeerden erom bekend van meet af aan zeer zelfstandig te kunnen werken. Dit in tegenstelling tot afgestudeerden van universiteiten met een meer traditioneel onderwijssysteem.

Conclusie

De studenten van de masteropleiding Fiscaal Recht zijn door de bank genomen positief over de opleiding. Met name het niveau van de master en de inhoudelijke, maar ook didactische, expertise van de betrokken docenten worden als pluspunten genoemd. Bovendien is er sprake van een prettige leeromgeving die bijdraagt aan het realiseren van een maximaal leerrendement. Studenten zijn dan ook blij dat zij voor deze master hebben gekozen.

Verbeteringen zijn mogelijk op de plaats van *soft skills* in het curriculum en de wijze van toetsing. Hoewel het eigen is aan een masteropleiding dat het vooral om de uitbreiding van theoretische kennis gaat, laten ervaringen aan andere universiteiten zien dat ook in het masterprogramma ruimte kan zijn voor de ontwikkeling van *soft skills*. Dat sluit ook aan bij de opvattingen van studenten over de toetsing in de master Fiscaal Recht. Die is vaak volledig of nagenoeg volledig gebaseerd op één tentamen van drie uur. Naar een 70/30-verhouding waarbij 70% van het eindcijfer tot stand komt door een schriftelijk tentamen en 30% door een praktische opdracht (essay, presentatie, moot court) hebben studenten wel oren. Bovendien verdient het aanbeveling in een (betere) verspreiding van de tentamens in de tentamenweek te voorzien.

Ten slotte is in dit studentenhoofdstuk niet meegenomen (i) hoe bachelorstudenten Rechtsgeleerdheid en Fiscaal Recht nieuwe curriculum ('Nieuw Nederlands Recht'), de aansluiting ervaren met de master Fiscaal Recht. De eerste

lichting die naar de masterfase gaat, start in academisch jaar 2023-2024. Daarnaast (ii) staat er een herziening gepland van het curriculum van de master Fiscaal Recht. Het is afwachten hoe dat uitpakt. Wij hopen van harte dat daarvoor wordt geput uit de aanbevelingen die in dit hoofdstuk zijn gedaan. Uiteindelijk vormen de studenten, de docenten en de faculteit de bouwstenen van de master Fiscaal Recht en is er altijd ruimte voor verbetering.

5. Globale SWOT-analyse

STERKTEN

- De drie specialisaties van de opleiding bieden gerichte aansluiting op de interesses van de studenten Fiscaal Recht, evenals op de behoefte van het werkveld aan inhoudelijke experts binnen deze deelgebieden in het fiscale recht.
- Er is veel focus op de ontwikkelingen binnen het belastingrecht. Studenten volgen een inhoudelijk samenhangend studieprogramma, ontworpen door een planningsgroep, waarbij aandacht is voor de actualiteit.
- Afgestudeerden beschikken over diepgaande kennis van het belastingrecht, academische onderzoeksvaardigheden en het vermogen om juridische kwesties in praktijkzaken vanuit verschillende invalshoeken en standpunten te identificeren en te benaderen.
- De master dekt het fiscale veld in de volle breedte af en richt zich niet alleen op grote ondernemingen, zoals elders vaker het geval is.
- Het programma van de master Fiscaal recht kent onderlinge samenhang met het programma van de master IETL en heeft een 'international classroom'.
- De opleiding voldoet aan de eisen van beroepsopleidingen, zoals die van de NOB.
- De opleiding voldoet in combinatie met de bachelor Fiscaal Recht aan de eisen van het civiel effect.
- Senior staf, waaronder hoogleraren, UHD's, UD's en senior docenten geven conform facultair beleid colleges én onderwijsgroepen.
- Bij de opleiding is veel senior staf betrokken met een hoofdaanstelling aan de Universiteit Maastricht.
- Er wordt gebruik gemaakt van verschillende toetsvormen waarbij per blok gekozen wordt voor de toetsvorm die het beste aansluit bij de inhoud en de doelstellingen van het blok. De toetsvorm ligt vast in een toetsplan.
- De afgestudeerde is in staat tot zelfstandige uitoefening van beroepen waarvoor een academische masteropleiding wordt verlangd.
- In de praktijk zijn de fiscalisten van de opleiding gewild en veel afgestudeerden hebben zeer snel, vaak nog voor het afstuderen, een baan. De samenwerking met de studievereniging FIRST speelt een rol bij het leggen van contacten tussen studenten, alumni en potentiële werkgevers.

KANSEN

- De opleiding heeft het curriculum aangepast. Het nieuwe curriculum biedt de mogelijkheid om op een verantwoorde manier de vele ontwikkelingen in het belastingrecht te behandelen en de beoogde leerresultaten te behalen.
- Er is veel vraag naar fiscalisten vanuit het werkveld, hetgeen het volgen van een fiscale master aantrekkelijk maakt. Er wordt dan ook op termijn een hogere instroom verwacht.
- Het PGO-systeem biedt samen met de systematische opbouw en de focus op internationale en Europese aspecten van het belastingrecht een sterke en unieke fiscaal recht-opleiding, die aantrekkelijk is voor studenten.

ZWAKTEN

- Studenten starten ondanks het vernieuwde masterthesis traject dat mede tot doel heeft studenten eerder te laten starten met de masterthesis, nog steeds relatief laat met schrijven van hun masterthesis, wat invloed heeft op de kwaliteit en het moment van afstuderen. Het moment van afstuderen wordt hierdoor soms uitgesteld.
- Studenten geven aan dat ervaringen met scriptiebegeleiding uiteenlopen. Met het nieuwe strakker gestuurde masterthesis traject wordt getracht zo veel mogelijk verschil in thesisbegeleiding te voorkomen en bestaat de mogelijkheid vaste besprekmomenten in te plannen. Vanwege specifieke inhoudelijke expertise benaderen begeleiders een onderwerp echter soms verschillend.
- Uit het studentenhoofdstuk komt naar voren dat studenten de planning van toetsen te wensen vinden overlaten. Het is de ambitie van de UM om toetsen zo goed mogelijk in te plannen. Bij het maken van het toetsrooster is het streven om de verplichte vakken zo veel mogelijk op verschillende dagen in te plannen. In de 2e periode van het academiejaar 2022/2023 was de planning incidenteel niet ideaal i.v.m. de beschikbaarheid van de toets locatie.

BEDREIGINGEN

- Hybride werkvormen kunnen onder omstandigheden een uitkomst bieden, maar kunnen ook een bedreiging zijn. Denk aan het opnemen van kennisclips, hetgeen kan leiden tot een lagere opkomst bij (gast)colleges. Hierdoor gaat interactie verloren.
- Het blijft een uitdaging om, via een gepaste marketingstrategie, voldoende studenten enthousiast te maken voor fiscaal recht mede met het oog om de studentaantallen stabiel te houden c.q. te verhogen. Een afnemend aantal bachelorstudenten Fiscaal Recht kan een weerslag hebben op de instroom in de master Fiscaal Recht. Op marketinggebied wordt daarom in de werving samengewerkt tussen de bachelor en de masteropleiding Fiscaal Recht.

Bijlage

Matrix Master Fiscaal recht - Specialisatie Directe Belastingen

Dublin descriptoren	Onderwijsonderdeel ►	Eindtermen ▼											
		Eur. en Ned vennootschapsbel	European Value Added Tax	Ondernemings-recht (zie MA NR)	International Business Taxation	Estate Planning: Bedrijfs-opvolging	Transfer Pricing	Pensioen	Verdieping Formeel Belastingrecht	Keuzeblok	Masterthesis		
A. Kennis en inzicht	(Systematiek van) het fiscale recht in nationale verhoudingen	E				E		E	E			E	
	(systematiek van) het fiscale recht in internationale verhoudingen	X	E		E		E	E					
	Kennis van belastingheffing grote ondernemingen	E	E		E		E						
	Kennis van internationaal en Europees belastingrecht	E	E		E		E	E	X				
	Specialistische kennis gebaseerd op gekozen specialisatie							E				E	
	Jurisprudentie	E	E		E	E	E	X	E			X	
	Elementaire vormen van rechtsvergelijking		X		X		X		X				
	Actueel wetenschappelijk onderzoek	X	X		X	X	X	X	X				X
	Actuele rechtspraktijk	X	X		X	X	X	X	X				
	Metajuridische aspecten		X			X		X	X				
B. Toepassen kennis en inzicht	(aan de hand van – aan de veranderende rechtspraktijk ontleende – casus) juridische problemen definiëren, analyseren en oplossen	E	E		E	E	E	E	E			E	
	Opzoeken, selecteren, analyseren en interpreteren van (fiscaal) juridisch relevante bronnen	X	X		X	X	X	X	X			E	
	Mondeling en/of schriftelijk (fiscaal) juridisch argumenteren en kritisch reflecteren	E	E		E	E	E	E	E			E	
	Zich mondeling en/of schriftelijk goed uitdrukken op academisch en professioneel niveau	X	X		X	E	X	X	X				
	Plaatsen van (fiscaal) juridische problemen in een bredere en/of maatschappelijke context	X	X		X	X	X	X	X			X	
	Zelfstandig een wetenschappelijk verantwoorde masterthesis schrijven												E
C. Oordeels- vorming	Op wetenschappelijke wijze vormen en expliciteren van een eigen oordeel	E	E		E	E	E	E	E			E	
	Hebben van een open-wetenschappelijke attitude	X	X		X	X	X	X	X			X	
	Onderscheiden van (fiscaal) juridische en verschillende andere argumenten/belangen	X	X		X	X	X	X	X			X	
	Vanuit verschillende gezichtspunten een (fiscaal) juridisch relevante en academisch verantwoorde conclusie trekken	X	X		X	E	E	E	X			X	

D. Communicatie	Verworven kennis en inzicht delen met vakgenoten	X	X		X	X	X	X	X	Hangt af van betreffende blok	
	In groepsverband communiceren over gelezen juridische bronnen	X	X		X	X	X	X	X		
	Gezamenlijk juridische problemen definiëren, analyseren en oplossen	X	X		X	X	X	X	X		
	Actief deelnemen aan (fiscaal) juridische discussies	X	X		X	X	X	X	X		
	Een (fiscaal) juridisch gesprek leiden	X	X		X	X	X	X	X		
	Passief gebruik van Engels		E		E		E				
	Actief gebruik van Engels		E		E		E				
E. Leervaardigheden	In staat zijn zowel zelfstandig als in teamverband te functioneren	X	X		X	X	X	X	X		
	In staat zijn zelfstandig onderzoeksvragen te formuleren	X	X		X	X	X	X	X		E
	In staat zijn zelfstandig op zoek te gaan naar relevante (fiscaal) juridische informatie	X	X		X	X	X	X	X		X
	In staat zijn zich snel nieuwe kennis eigen te maken en bestaande kennis te verbreden en te verdiepen	X	X		X	X	X	X	X		X
	In staat zijn zich snel aan te passen aan nieuwe situaties, zowel op (fiscaal) juridisch inhoudelijk niveau als bij ontsluiten en uitwisselen van informatie	X	X		X	X	X	X	X		X
	In staat zijn in te spelen op juridisch-maatschappelijke ontwikkelingen	X	X		X	X	X	X	X		X
	In staat zijn om met succes een beroep uit te oefenen waarvoor een master FR nodig is						X				
	In staat zijn een aansluitende postacademische opleiding met succes af te ronden						X				

E = komt voor in het onderwijs en wordt getoetst

X = komt voor in het onderwijs

Matrix Master Fiscaal recht - Specialisatie Indirecte Belastingen

Dublin descriptoren	Onderwijsonderdeel ►	Eindtermen ▼								
		European Value Added Tax	Eur en Ned vennootschapsbel	International Business Taxation	Estate Planning: Bedrijfsopvolging	Transfer Pricing	Verdieping Formeel Belastingrecht	Keuze vak indirecte belastingen *	Keuzevak indirecte belastingen *	Masterthesis
A. Kennis en inzicht	(Systematiek van) het fiscale recht in nationale verhoudingen		E		E		E			E
	(Systematiek van) het fiscale recht in internationale verhoudingen	E	X	E		E				
	Kennis van belastingheffing van grote ondernemingen	E	E	E		E				
	Kennis van internationaal en Europees belastingrecht	E	E	E		E	X			
	Specialistische kennis gebaseerd op gekozen specialisatie									E
	Elementaire vormen van rechtsvergelijking	X		X		E	X			
	Jurisprudentie	E	E	E	E	X	E			X
	Actueel wetenschappelijk onderzoek	X	X	X	X	X	X			X
B. Toepassen kennis en inzicht	Actuele rechtspraktijk	X	X	X	X	X	X			
	Metajuridische aspecten	X			X		X			
	(aan de hand van – aan de veranderende rechtspraktijk ontleende – casus) juridische problemen definiëren, analyseren en oplossen	E	E	E	E	E	E			E
	Opzoeken, selecteren, analyseren en interpreteren van (fiscaal) juridisch relevante bronnen	X	X	X	X	X	X			E
	Mondeling en/of schriftelijk (fiscaal) juridisch argumenteren en kritisch reflecteren	E	E	E	E	E	E			E
	Zich mondeling en/of schriftelijk goed uitdrukken op academisch en professioneel niveau	X	X	X	E	X	X			
C. Oordeelsvorming	Plaatsen van (fiscaal) juridische problemen in een bredere en/of maatschappelijke context				X	X	X			X
	Zelfstandig een wetenschappelijk verantwoorde masterthesis schrijven									E
	Op wetenschappelijke wijze vormen en expliciteren van een eigen oordeel	E	E	E	E	E	E			E
	Hebben van een open-wetenschappelijke attitude	X	X	X	X	X	X			X
D. Communicatie	Onderscheiden van (fiscaal) juridische en verschillende andere argumenten/belangen	X	X	X	X	X	X			X
	Vanuit verschillende gezichtspunten een (fiscaal) juridisch relevante en academisch verantwoorde conclusie trekken	X	X	X	E	E	X			X
	Verworven kennis en inzicht delen met vakgenoten	X	X	X	X	X	X			
	In groepsverband communiceren over gelezen juridische bronnen	X	X	X	X	X	X			
	Gezamenlijk juridische problemen definiëren, analyseren en oplossen	X	X	X	X	X	X			
	Actief deelnemen aan (fiscaal) juridische discussies	X	X	X	X	X	X			
D. Communicatie	Een (fiscaal) juridisch gesprek leiden	X	X	X	X	X	X			
	Passief gebruik van Engels	E		E		E				
	Actief gebruik van Engels	E		E		E				

E. Leervaardigheden	In staat zijn zowel zelfstandig als in teamverband te functioneren	X	X	X	X	X	X			
	In staat zijn zelfstandig onderzoeksvragen te formuleren	X	X	X	X	X	X			E
	In staat zijn zelfstandig op zoek te gaan naar relevante (fiscaal) juridische informatie	X	X	X	X	X	X			X
	In staat zijn zich snel nieuwe kennis eigen te maken en bestaande kennis te verbreden en te verdiepen	X	X	X	X	X	X			X
	In staat zijn zich snel aan te passen aan nieuwe situaties, zowel op (fiscaal) juridisch inhoudelijk niveau als bij ontsluiten en uitwisselen van informatie	X	X	X	X	X	X			X
	In staat zijn in te spelen op juridisch-maatschappelijke ontwikkelingen	X	X	X	X	X	X			X
	In staat zijn om met succes een beroep uit te oefenen waarvoor een master FR nodig is						X			
	In staat zijn een aansluitende postacademische opleiding met succes af te ronden						X			

E = komt voor in het onderwijs en wordt getoetst

X = komt voor in het onderwijs

* = geen vrij keuzevak maar verplicht 2 vakken kiezen uit de vakken aangeboden aan de samenwerkende universiteiten:

- Tax Assurance Indirecte Belastingen (Tilburg University) (periode 4)
- Indirecte Belastingen en Internationale Handel (Vrije Universiteit Amsterdam) (periode 5)
- Capita Selecta Omzetbelasting (Tilburg University) (periode 4 en 5)

Matrix Master Fiscaal recht - Specialisatie Tax & Technology

Dublin descriptoren	Onderwijsonderdeel ▶	Eindtermen ▼								
		Eur. en Ned vennootschapsbel	Tax & Technology I VU **	International Business Taxation	Estate Planning: Bedrijfs-opvolging	Transfer Pricing	Computationa Science of Taxation	Verdieping Formeel Belastingrecht	Tax & Technology II UVT **	Masterthesis
A. Kennis en inzicht	(Systematiek van) het fiscale recht in nationale verhoudingen	E			E		X	E		E
	(systematiek van) het fiscale recht in internationale verhoudingen	X		E		E	X			
	Kennis van belastingheffing grote ondernemingen	E		E		E	X			
	Kennis van internationaal en Europees belastingrecht	E		E		E	X	X		
	Specialistische kennis gebaseerd op gekozen specialisatie						E			E
	Kennis van de inzet van data-analyse bij de beantwoording van fiscale vraagstukken						E			
	Jurisprudentie	E		E	E	E		E		X
	Elementaire vormen van rechtsvergelijking			X		X		X		
	Actueel wetenschappelijk onderzoek	X		X	X	X	X	X		X
	Actuele rechtspraktijk	X		X	X	X	X	X		
Metajuridische aspecten				X		E	X			
B. Toepassen kennis en inzicht	(aan de hand van – aan de veranderende rechtspraktijk ontleende – casus) juridische problemen definiëren, analyseren en oplossen	E		E	E	E	E	E		E
	Opzoeken, selecteren, analyseren en interpreteren van (fiscaal) juridisch relevante bronnen	X		X	X	X		X		E
	Mondeling en/of schriftelijk (fiscaal) juridisch argumenteren en kritisch reflecteren	E		E	E	E		E		E
	Zich mondeling en/of schriftelijk goed uitdrukken op academisch en professioneel niveau	X		X	E	X	X	X		
	Plaatsen van (fiscaal) juridische problemen in een bredere en/of maatschappelijke context	X		X	X	X	X	X		X
	Zelfstandig een wetenschappelijk verantwoorde masterthesis schrijven									E
C. Oordeelsvor- ming	Op wetenschappelijke wijze vormen en expliciteren van een eigen oordeel	E		E	E	E	X	E		E
	Hebben van een open-wetenschappelijke attitude	X		X	X	X	X	X		X
	Onderscheiden van (fiscaal) juridische en verschillende andere argumenten/belangen	X		X	X	X	X	X		X
	Vanuit verschillende gezichtspunten een (fiscaal) juridisch relevante en academisch verantwoorde conclusie trekken	X		X	E	E	X	X		X

D. Communicatie	Verworven kennis en inzicht delen met vakgenoten	X		X	X	X	X	X		
	In groepsverband communiceren over gelezen juridische bronnen	X		X	X	X	X	X		
	Gezamenlijk juridische problemen definiëren, analyseren en oplossen	X		X	X	X	X	X		
	Actief deelnemen aan (fiscaal) juridische discussies	X		X	X	X	X	X		
	Een (fiscaal) juridisch gesprek leiden	X		X	X	X		X		
	Passief gebruik van Engels			E		E	E			
	Actief gebruik van Engels			E		E	E			
E. Leervaardig- heden	In staat zijn zowel zelfstandig als in teamverband te functioneren	X		X	X	X	X	X		
	In staat zijn zelfstandig onderzoeksvragen te formuleren	X		X	X	X	X	X		E
	In staat zijn zelfstandig op zoek te gaan naar relevante (fiscaal) juridische informatie	X		X	X	X	X	X		X
	In staat zijn zich snel nieuwe kennis eigen te maken en bestaande kennis te verbreden en te verdiepen	X		X	X	X	X	X		X
	In staat zijn zich snel aan te passen aan nieuwe situaties, zowel op (fiscaal) juridisch inhoudelijk niveau als bij ontsluiten en uitwisselen van informatie	X		X	X	X	X	X		X
	In staat zijn in te spelen op juridisch-maatschappelijke ontwikkelingen	X		X	X	X	X	X		X
	In staat zijn om met succes een beroep uit te oefenen waarvoor een master FR nodig is						X			
	In staat zijn een aansluitende postacademische opleiding met succes af te ronden						X			

E = komt voor in het onderwijs en wordt getoetst

X = komt voor in het onderwijs

**= verplichte vakken aangeboden aan de samenwerkende universiteiten